

Zdravniški Vestnik s faktorjem vpliva – nuja ali kaprica?

Damijan Miklavčič

Zdravniški vestnik je bil s 1. januarjem 2008 vključen v mednarodno znanstveno bazo Science Citation Index Expanded in Journal Citation Reports/Science Edition¹.

Tako že v letu 2011 pričakujemo objavo faktorja vpliva naše revije. In kaj je faktor vpliva? Faktor vpliva izračunamo glede na število citiranih prispevkov v letu 2010, objavljenih v Zdravniškem vestniku v letih 2008 in 2009. V letu 2008 je bilo v Zdravniškem vestniku objavljenih skupaj 181 prispevkov, v letu 2009 pa jih bo predvidoma 159, skupaj torej 340. Če bi torej pričakovali faktor vpliva z vrednostjo 1, bi morali v svetovni znanstveni produkciji avtorji v svojih znanstvenih člankih citirati prispevke, objavljene v Zdravniškem vestniku 340-krat, za faktor vpliva 0.1 pa »samo« 34-krat. Poleg prej predstavljenega dveletnega faktorja vpliva, ki se najpogosteje uporablja, je moč izračunati tudi petletni faktor vpliva, obstajajo pa še druge metrike za oceno kakovosti revije.²

Uporabo faktorja vpliva za ocenjevanje znanstvenih revij in njihovo medsebojno primerjavo ter rangiranje revij na posameznem znanstvenem področju je prvič predlagal Eugene Garfield leta 1972.³ Danes je faktor vpliva uveljavljena metrika za presojo uveljavljenosti in vplivnosti posamezne znanstvene revije. Thomson Reuters (včasih Institute for Scientific Information – ISI) iz Filadelfije vsako leto objavi poročilo (Journal Citation Report) o faktorju vpliva za revije, vključene v SCI in SSCI. Poročilo z navedbo faktorja vpliva pove, katera revija na področju je »najvplivnejša.« Uredniki in izdajatelji revij to poročilo vsako leto nestrpnost pričakujejo.

Faktor vpliva (angl. Impact Factor) je mera, s katero ocenimo, kako pogosto je citiran povprečni članek, objavljen v neki reviji v prejšnjem letu. Faktor vpliva je pomemben za bibliotekarje, založnike in tudi za avtorje člankov. V današnjih časih recesije se tudi bibliotekarji srečujejo z zmanjšanim proračunom za naročanje revij. Pri tehtanju, katere revije obdržati in katere odpovedati, lahko faktor vpliva odigra pomembno vlogo pri odločitvi. Založniki se pri ocenjevanju uspešnosti svoje revije in njenem umeščanju na posameznem področju opirajo na faktor vpliva. Tudi avtorji se vse bolj odločajo za objavljanje v revijah z višjim faktorjem vpliva, saj je njihova akademska kariera v veliki meri odvisna od tega, v kateri reviji objavljajo svoje članke.

Iz povedanega je razumljiva tudi naša želja, da revija ima visok faktor vpliva ter da se na svojem znanstvenem področju uvrsti čim višje. Že sama uvrstitev naše revije v seznam revij Science Citation Index in Journal Citation Report je svojevrstno priznanje za dosežanje kakovostno delo, saj so merila za uvrstitev revij na seznam stroga.⁴ Uvrstitev na seznam in posledično objava faktorja vpliva je tudi pomembna spodbuda za avtorje, zato pričakujemo v prihodnjih letih večje število člankov za objavo v Zdravniškem vestniku. Objava članka v reviji SCI oz. reviji s faktorjem vpliva je namreč pogoj na večini doktorskih študijev, članki, objavljeni v takšnih revijah, pa so pomembni tudi v habilitacijskih postopkih na naših univerzah.

Ker je faktor vpliva neposredno odvisen od citiranosti člankov objavljenih v Zdravniškem vestniku, pa je v veliki meri odvisen

tudi od tega, v katerem jeziku je članek napisan in objavljen, in tako bo tudi v prihodnosti. Slovenski avtorji imamo včasih občutek, da članki, napisani v slovenskem jeziku in objavljeni v slovenski reviji, niso dovolj »imenitni«, da bi jih citirali. Če v slovenščini napisanih člankov ne bomo citirali sami, potem pač ne bodo citirani. Avtorji, ki ne znajo slovensko, jih zagotovo ne bodo citirali. Eden od načinov, kako povečati citiranost prispevkov, objavljenih v naši reviji, bi bil torej pisati in objavljati v angleškem jeziku. Toda ali ni eno glavnih poslanstev Zdravniškega vestnika v današnjem času globalizacije in krize narodnostne identitete tudi ustvarjanje slovenskega strokovnega medicinskega jezika oz. izrazja. Zakaj potem tolikšno navdušenje in potreba po faktorju vpliva naše revije?

Faktor vpliva je uveljavljena metrika v znanstvenem založništvu in objavljanju. Je sinonim za kakovostno uredniško politiko in visoko strokovno-znanstveno raven revije. S svojim ugledom in uveljavljenostjo tako faktor vpliva zagotavlja reviji ugled, ta pa skupaj s »potrebo« piscev člankov, da objavljajo v »SCI-revijah«, zagotavlja red in zadosten dotok novih kakovostnih člankov in s tem tudi izbor samo najboljših člankov v objavo. Krog je torej sklenjen. Sedaj pa veselo k pisanju člankov za naš Zdravniški vestnik, kot je v svojem uvodniku v prejšnji številki spodbujala naša nova urednica.⁵

Literatura:

1. Drinovec J. Zdravniški vestnik je vključen v mednarodni znanstveni bazi Science Citation Index Expanded in Journal Citation Reports/Science Edition. Zdrav Vestn 2008; 77: 789–90.
2. Garfield E. The Agony and the Ecstasy — The History and the Meaning of the Journal Impact Factor – Fifth International Congress on Peer Review in Biomedical Publication; 2005 September; Chicago, USA. (dosegljivo tudi na: http://thomsonreuters.com/products_services/science/free/essays/history_of_journal_impact_factor/)
3. Garfield E. Citation analysis as a tool in journal evaluation. Science 1972; 178: 471–9.
4. The Thomson Reuters Journal Selection Process. Dosegljivo na: http://thomsonreuters.com/products_services/science/free/essays/journal_selection_process/
5. Markovič S. Nova podoba, novi ljudje, nova vsebina. Zdrav Vestn 2009; 78: 525–6.